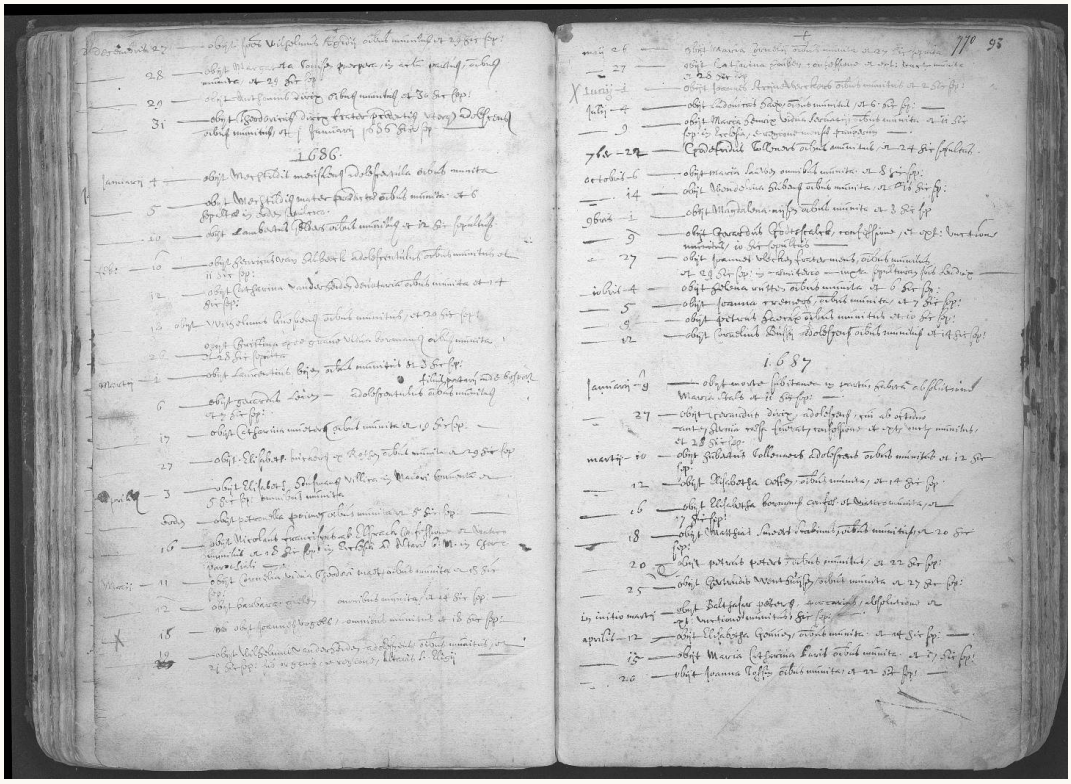
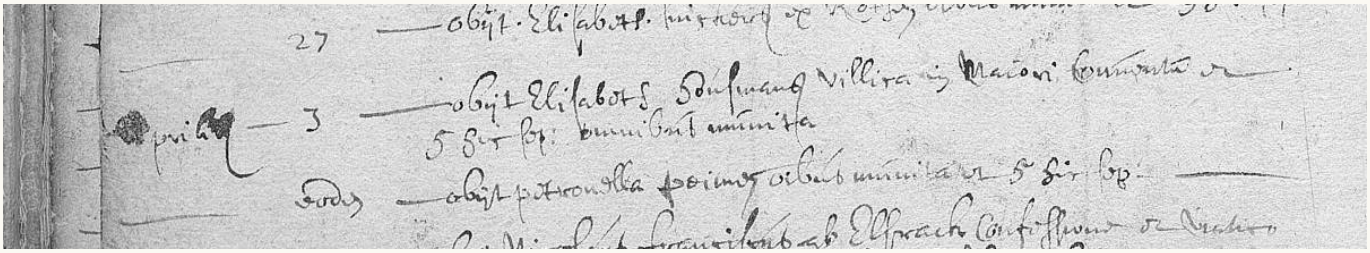
Elisabeth Housmans aan het Groot Klooster

Maaseik · Overleden op 3 april 1686, begraven op 5 april

Achter de naam Elisabeth Housmans schreef de pastoor vier woorden die in de geraadpleegde familiekaart ontbraken: « villica in Maiori Conventu ». Ze verbinden deze Elisabeth met het Maaseikse Groot Klooster. Het onderscheidt haar van haar naamgenote die in 1754 te Luik testeerde.

Register 381, linkerblad onder Aprilis. Op de 3de staat « obiit », zij overleed. Daarna volgt « 5 die sep. », begraven op de 5de. De pastoor vermeldt geen echtgenoot of kinderen.

Het Groot Klooster was het Sint-Agnetenklooster. Het Latijnse villica kan een beheerster van een hoeve of landgoed aanduiden, of de vrouw van de beheerder. De inschrijving laat de precieze verhouding tot de kloostergoederen open en noemt geen hoeve bij naam.

Origineel · Stadsarchief Maaseik, register 381 · DGS 104425466 · beeld 7

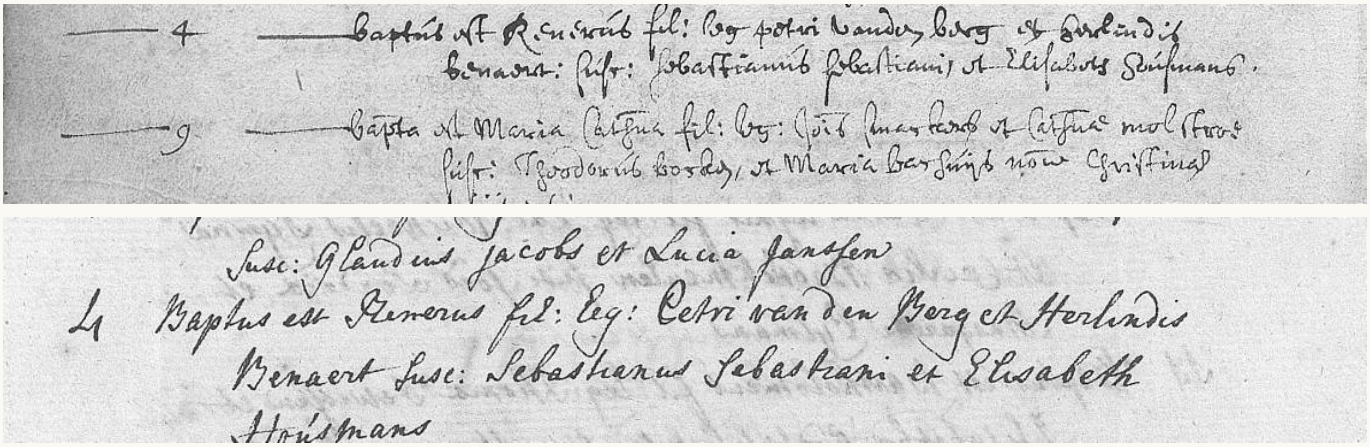
Agentschap Onroerend Erfgoed · Agnetenklooster te Maaseik

Lewis & Short · betekenis van vilica, onder vilicus

Elisabeth als doopmeter in twee gezinnen

Sint-Catharina · Register 381 en de overeenkomstige regels in register 387

4 oktober 1681 · Renerus van den Berg

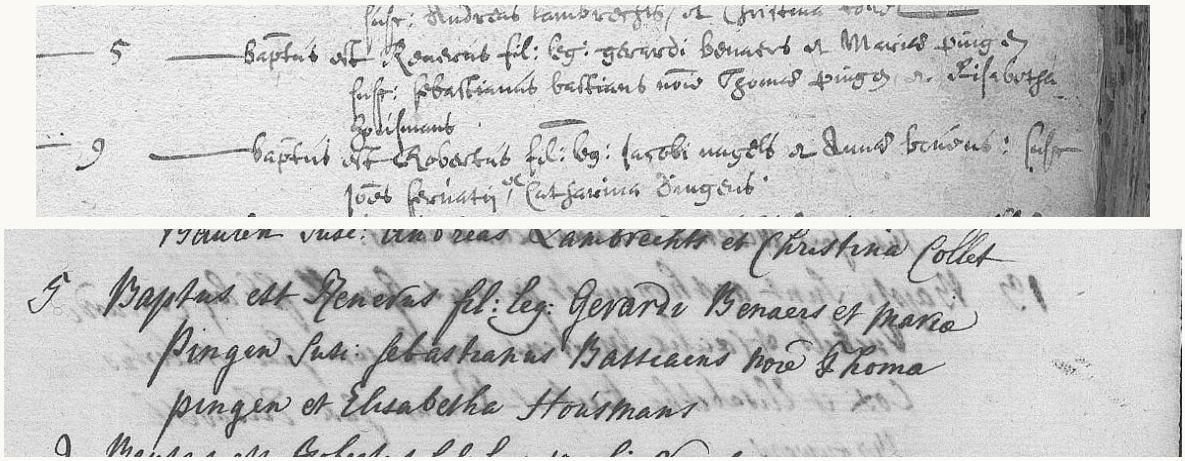

De ouders zijn Petrus van den Berg en Herlindis/Harlindis Benaert. Als doopgetuigen staan Sebastianus Sebastiani en Elisabeth Housmans vermeld. Dit is de oudere broer van de in 1693 gedoopte Petrus uit hetzelfde oudergezin. Elisabeth krijgt in deze doopregel geen verwantschapstitel.

Register 381 · DGS 104425465 · beeld 19

Register 387 · DGS 104425515 · beeld 26, geschreven blz. 48

5 mei 1683 · Renerus Benaers

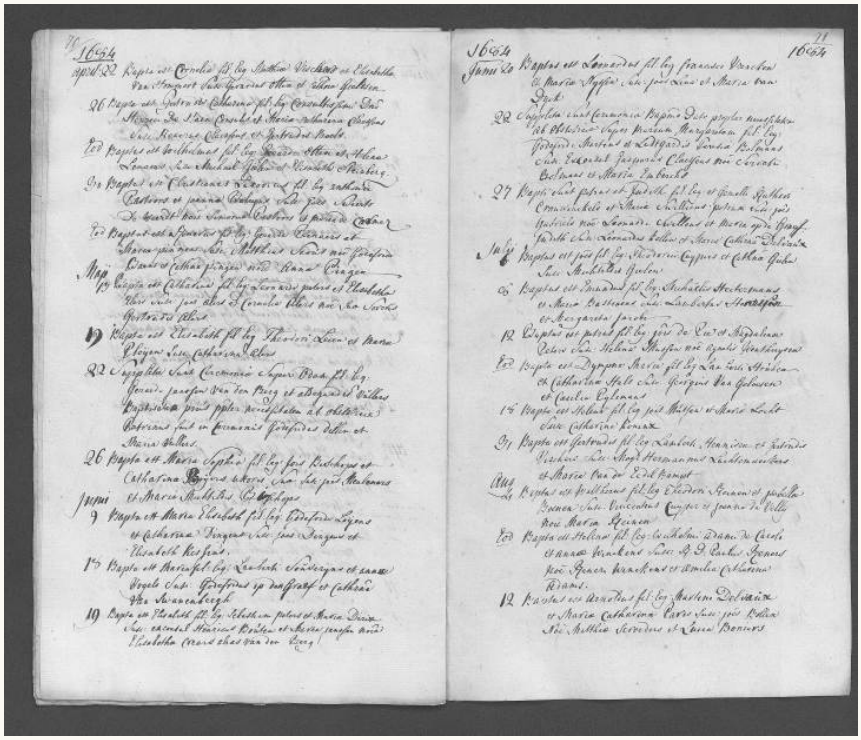
De ouders zijn Gerardus Benaers en Maria Pingen. Sebastianus Bastiaens trad op namens Thomas Pingen. Daarna staat Elisabeth Housmans als meter vermeld. De registerbewerking liet ook 1685 open. Beide registerversies plaatsen deze doop in 1683. Dat dezelfde naam als meter verschijnt, bewijst op zichzelf geen moederschap van Elisabeth.

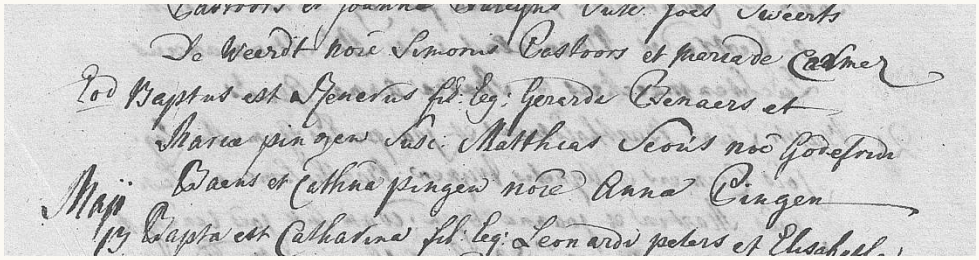
Register 381 · DGS 104425465 · beeld 24

Register 387 · DGS 104425515 · beeld 32, geschreven blz. 61

Op 30 april opnieuw een zoon Renerus

Gerardus Benaers en Maria Pingen · Maaseik, 1684

Register 387, geschreven blz. 70. Het blad begint met april. Na de inschrijving van de 30ste volgt « Eod. » bij Renerus, een afkorting voor dezelfde dag. De daaropvolgende inschrijving valt in mei.

Het oorspronkelijke register 381 geeft eveneens 30 april 1684. De gepubliceerde variant 30 maart kan voor deze vermelding vervallen. Dit is een tweede doop onder dezelfde voornaam bij dezelfde ouders. Een overlijdensdatum voor het eerder gedoopte kind volgt daar niet uit.

Beide registers noemen twee plaatsvervangers. Mathias, wiens familienaam ik onzeker lees, trad op namens Godefridus Baens. Catharina Pingen trad op namens Anna Pingen. Wie de doop bijwoonde en wie als peter of meter werd opgegeven, is zo voor beide kanten te onderscheiden.

Register 381 · DGS 104425465 · beeld 28

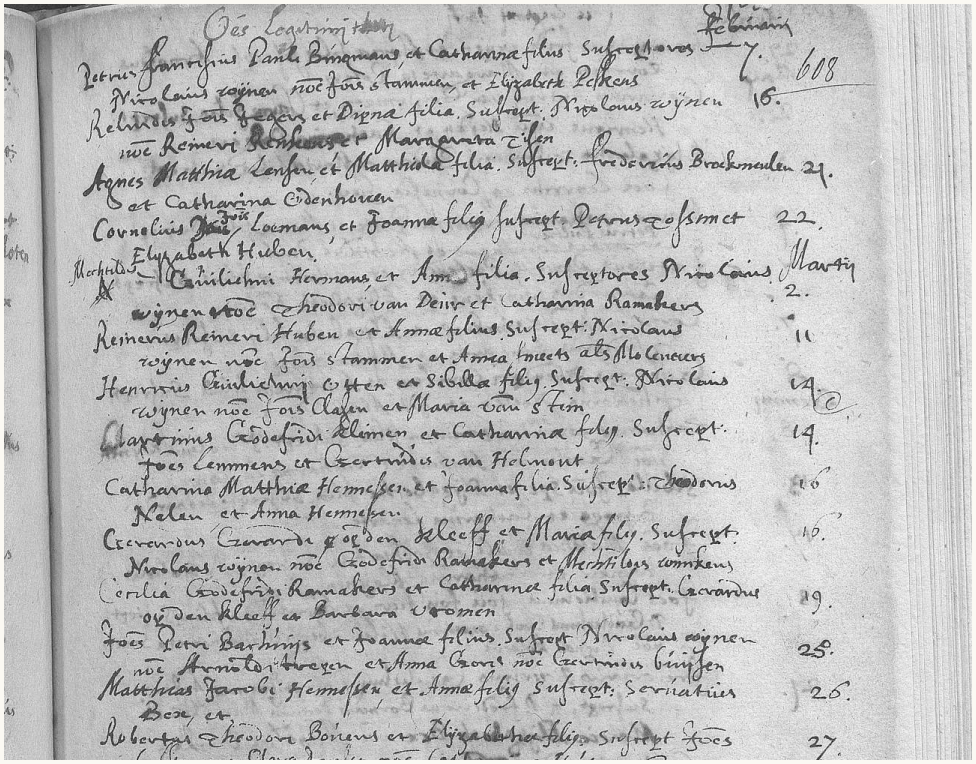
Register 387 · DGS 104425515 · beeld 37

Heemkring Kinrooi · gepubliceerde doopdata en varianten

De open vraag rond Gerardus in 1655

Sint-Catharina · Register 380 · DGS 104425464 · beeld 125

De Heemkring Kinrooi vermeldt een Gerardus, zoon van Renerus Bernardts en Elisabeth, op 10 maart 1655. De genoemde getuigen zijn Joannes Gelen en Gertrudis Bex. De moeder heeft in die bewerking alleen een voornaam. Deze doop is van belang voor de hypothese over Harlindis’ ouders.

Rechterblad, oude nummering 608. Onder Martii volgen de dagen 2 en 11 direct op elkaar. Op de 11de staat Reinerus, zoon van Reinerus Huben en Anna.

De doop van Gerardus Bernardts vond ik op deze bladzijde niet terug. De datering van de bladzijde is apart controleerbaar. Op 16 maart staat Gerardus op den Kleeff, met andere ouders en getuigen. Ook die inschrijving is opgenomen in de bewerking van de Heemkring.

Status: NOG TE CONTROLEREN. De gepubliceerde vermelding blijft in het dossier met haar eigen bron. Een tweede inschrijving, een andere datering of de onderliggende bron van de bewerking kan het verschil verklaren. De familienaam Housmans kan uit deze vergelijking niet aan de moeder worden toegekend.

Doopboek 1627–1677 · oorspronkelijke bladzijde

Heemkring Kinrooi · lezing Gerardus Bernardts

Heemkring Kinrooi · controle met Gerardus op den Kleeff

Wat dit zegt over Petrus uit Maaseik

Stand van het bewijs · 19 november 2026

Twee Elisabeths zijn te onderscheiden

De Maaseikse overledene van 1686 en de weduwe van Andries Coenen die op 18 juli 1754 te Luik testeerde zijn twee verschillende vrouwen. Of de vrouw van het Groot Klooster dezelfde was als de doopmeter uit 1681 of 1683 blijft een afzonderlijke vraag. In die doopregels staat geen beroep, echtgenoot of familierelatie van de meter.

Het Agnetenklooster komt terug in 1720 en 1747

Reeds bekend uit de minuten van Fabri en Craens is dat Anna Maria Housmans en haar dochter Helena Nelissen in november 1720 Helena’s voorgenomen professie in het Sint-Agnetenklooster regelden. In haar testament van 27 mei 1747 noemt Anna Maria Helena als religieuze aldaar en Elisabeth, weduwe Coenen, uitdrukkelijk haar zuster. Dezelfde instelling biedt een concrete ingang om naar de oudere Elisabeth te zoeken. Haar familiebetrekking tot Helena of haar moeder blijft open.

Het archief van het klooster

Het archief van Sint-Agnes is beschreven bij Rijksarchief Hasselt. Stan Hendrickx beschrijft de verspreide overlevering en vermeldt 41 akten en een cartularium met 256 akten. In de geraadpleegde selectie van Mathieu Vandenbosch en het repertorium van Laurens Fabri vond ik geen vermelding die Harlindis als dochter of zuster van een Housmans of Deenkens benoemt. Vandenbosch selecteerde op banden met Nederlands-Limburg. Een goed gedateerde akte over de exploitatie van de kloostergoederen rond 1686 waarin Elisabeth én een echtgenoot of erfgenaam worden genoemd, kan de vraag verder brengen.

Beide volwassen identificaties blijven KANDIDAAT

De dopen en het overlijden geven geen latere woonplaats of echtgenote van de dopeling van 1 januari 1693. Zowel Peter × Anna Wolters te Kessel bij Goch en De Roepaan, als Petrus × Petronella Severijns te Elen, blijft mogelijk. Voor een keuze telt een akte die de Maaseikse zoon met naam én herkomst, ouders, woonplaats of echtgenote herkenbaar maakt. Het volledige Luikse testament van 1754 is in deze ronde niet gevonden.

Klooster Sint-Agnes · archiefbeschrijving Hasselt

Stan Hendrickx · Maaseiker archieven (deel 2), De Maaseikenaar 2003/3

Eerder dossier · de originele akten van Helena Nelissen, 1720

Eerder dossier · het originele testament van Anna Maria, 1747

Familiearchief · eerder gepubliceerde familiebladen Maaseik